

efter det Forslag, jeg her har tilladt mig at stille, og de ville altsaa faae meget stor Indflydelse paa, hvem der bliver Valgmænd, og derved igen paa, hvem der bliver Amtsraadsmedlemmer. De ville endvidere i de mindre Communer beholde den samme Indflydelse, som de hidtil have kunnet gjøre gjældende; saa at jeg finder, at det er meget Lidet, der er rokket ved den Indflydelse, de have paa Afgjørelsen af Communens Anliggender. Det er med Villie, at jeg har indskrænket mig til de ubetydelige Forandringer, som her ere foreslaaede; thi jeg er ogsaa oplydt af den Længsel efter en ny Communallov, som vistnok deles af hele Folket, og om hvilken den ærede Minister har sagt, at det var nødvendigt at fremkomme med den; jeg har derfor ikke villet indlade mig paa at foreslaae nogen Forandring i det egentlige Valgsystem, jeg har ikke foreslaaet, at man skulde borttage Censur eller gjøre denne Lovs Valgprinciper eens med dem, der gjælde for vor Statsforfatning med Hensyn til Valgene til Rigsdagen; jeg har kun foreslaaet, at man, nu da Forholdene i det øvrige Land trods alle Modsigelser ere de samme, som i den Landsdeel, jeg har nævnet tilsidst, Bornholm, at der nemlig ikke mere findes Sædegaardseiere, kunde blive staaende ved denne Lovs Valgprincip i dette Amt og anvende det paa de øvrige Amter.

Naar jeg har foreslaaet, at det i § 1 skulde hedde, at Forretighederne, med Hensyn til Sæde i Amtsraadene og Valg til disse, ere bortfaldne, har jeg troet, at det var det rigtige Udtryk, fordi man maatte antage, at den naturlige Følge af Grundloven og af Hartkorns-Udjævningsloven netop vilde være, at de vare bortfaldne; imidlertid da det jo er mig om Resultatet at gjøre, kunde man jo gjerne forandre det til et andet Ord; man kunde f. Ex. sige, at de ophæves ved denne Lov.

Det var jo ogsaa en naturlig Følge, at, hvis der fra 1851, fra den Tid, da Hartkornsudjævningsloven træder i Kraft, ikke mere findes nogen retlig Grund til en særskilt Valgklasse for Sædegaardseierne til Amtsraadene, at man da lod de Mænd udtræde, der nu stode deri, i Kraft af denne Valgklassens Valg, og at man da nødvendigviis maatte annullere

lignende Valg, som allerede nu ere foretagne i forskellige Amter for Tidrummet fra 1ste Mai 1851; derimod har dette ikke kunnet gjælde om de Mænd, der have deres Mandat fra de upriviligerede Hartkornsbrugere.

Jeg troer saaledes, at det er med stor Året, at man siger om dette lille Lovforslag, at det gaaer ud paa at ophæve al den Indflydelse, de større Lodsseiere kunde have paa de kommunale Forhold. Det er en høist lempelig Forandring, som her er foreslaaet.

**Fæberning:** Jeg skal indlede denne Forhandling med at erklære mig enig med den høitærede Indenrigsminister i den Hovedgrundsaetning, at man ved Ordningen af de kommunale Forhold ganske anderledes maa tage Hensyn til Eiendomsbesiddelsesforholdet, end ved Ordningen af Grundlaget for Statsrepræsentationen; men, naar den ærede Minister saa er gaaet, som det forekommer mig, et Skridt videre, ved at gjøre gjældende, at man udelukkende maatte tage Hensyn dertil (Indenrigsministeren: Nei!) — det er mig kjær, at den ærede Minister ikke har meent, at man udelukkende skulde tage Hensyn til Eiendomsforholdene; han lader altsaa de personlige Forhold faae en saadan Betydning, saaledes har jeg idetmindste forstaaet den Bemærkning, han nys gjorde (Indenrigsministeren: Ja!); ja, saa vil altsaa Forskjelligheden mellem os kun blive om det Mere eller Mindre. Jeg indrømmer da, at jeg er enig med ham deri, at Eiendomsforholdene maae have en stor Betydning, men det nægter jo ikke det foreliggende Forslag. Den ærede Minister lod til at mene, at det skulde være Besiddelsens Gradationer, de forskellige Grader af Besiddelse, som skulde have denne Indflydelse, men, er det saaledes i den Lov, som nu gjælder? Nei, ingentunde! Man maa vel lægge Mærke til, at 25. Edr. frit Hartkorn have havt Afgang til at vælge, men 25. Edr. ufrit Hartkorn, som dog er den samme Eiendomsquantitet, har ikke havt denne Afgang. Gradationen er altsaa ikke tagen fra Eiendomsomfanget, thi 27, 28 og 30 Ender ufrit Hartkorn paa een Haand vilde ikke tage Deel i Valget, hvorimod 25. Ender, naar det er frit Hartkorn, har denne Afgang.